

KAZALO

UVOD	1
1 O UREDBI	2
2 MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR.....	3
3 AGENCIJA RS ZA OKOLJE	6
4 MONITORING ODPADNIH VODA	8
5 PRAVILNIK	13
5.1 SPLOŠNE DOLOČBE.....	13
5.2 VRSTE IN OBSEG MERITEV	14
5.3 PRVE MERITVE	15
5.4 EMISIJSKI MONITORING	16
5.5 METODOLOGIJA VZORČENJA, MERJENJA IN ANALIZIRANJA	18
5.6 IZRAČUN LETNE KOLIČINE ODPADNE VODE	20
5.7 EVIDENTIRANJE IN SPOROČANJE PODATKOV.....	20
5.8 POGOJI, KI JIH MORA IZPOLNJEVATI OSEBA, KI IZVAJA PRVE MERITVE ALI EMISIJSKI MONITORING	21
5.9 PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE	22
6 PRAVILNIKA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH.....	23
7 ZAKLJUČEK.....	27
8 LITERATURA.....	28

UVOD

Zaradi spoznanja o pomembnosti varstva voda pred onesnaževanjem je potrebno uvajanje učinkovitih ukrepov varstva voda pred onesnaževanjem. V zvezi s tem je naša država vključila ustrezne ukrepe v nacionalno politiko varstva okolja, vključno s smotno rabo vode in zmanjšanjem onesnaženja pri virih onesnaževanja.

Zakon o varstvu okolja ureja varstvo okolja pred obremenjevanjem kot temeljni pogoj za trajnostni razvoj in v tem okviru določa temeljna načela varstva okolja, ukrepe varstva okolja, spremljanje stanja okolja in informacije o okolju, ekonomske in finančne instrumente varstva okolja, javne službe varstva okolja in druga z varstvom okolja povezana vprašanja.

Iz Zakona o varstvu okolja izhajajo številni podzakonski predpisi. Pravilnik o prvih meritvah in obratovalnem monitoringu odpadnih vod ter o pogojih za njegovo izvajanje je tisti, ki ureja odvajanje odpadnih voda.

1 O UREDBI

Ukrepi varstva voda pred onesnaževanjem so osredotočeni predvsem na odvajanje odpadnih voda, na zgraditev čistilnih naprav in izboljšanje postopkov čiščenja. Julija 1995 je pričela veljati Uredba o taksi za obremenjevanje okolja, ki med drugim obravnava obračunavanje, odmero, način plačevanja in merila za oprostitev ali znižanja plačila takse. Z uvajanjem takse je bilo uveljavljeno eno od temeljnih načel Zakona o varstvu okolja, to je načelo, da onesnaževalec plača sorazmerni delež svojega onesnaženja.

Zakon o varstvu okolja določa, da vlada v skladu z načelom preventive "klasificira in predpiše mejne vrednosti emisij snovi in energije v tla, vodo in zrak, mejne vrednosti imisij, stopnje zmanjševanja in druge obvezne ukrepe", hkrati pa obvezuje povzročitelje obremenitve in tveganja, da izvajajo obratovalni monitoring. Vrste emisij, imisij in pojavov, ki jih je potrebno spremljati, pa določajo posebni predpisi. Uredba o emisiji snovi in toplote pri odvajanju odpadnih voda iz virov onesnaževanja določa za vire onesnaževanja okolja z odpadnimi vodami mejne vrednosti emisije snovi in toplote v tekoče površinske vode in obalno morje ali v kanalizacijo, vrednotenje emisije snovi in toplote ter določa posebne ukrepe za zmanjševanje emisije snovi v vode in tla preko odvajanja odpadnih vod. Ta uredba je splošna in velja za vse vrste odpadnih vod, razen kjer poseben predpis ne ureja drugače.

Uredba določa tudi pojem prvih meritev, obratovalni monitoring kot občasne ali trajne meritve ter možna odstopanja od programa obratovalnega monitoringa. *Pravilnik o prvih meritvah in obratovalnem monitoringu odpadnih vod ter o pogojih za njegovo izvajanje* določa vrste parametrov, ki so predmet meritev in nadaljnjega spremljanja, metodologijo vzorčenja in merjenja parametrov in količin odpadnih vod, okvirno vsebino poročila o prvih meritvah in emisijskem monitoringu, ter način in obliko sporočanja podatkov ministrstvu, pristojnem za varstvo okolja. Izvajanje prvih meritev in obratovalnega monitoringa, zlasti del, ki se nanaša na vrednotenje emisij, je zaradi ciljev spremljanja emisij snovi in toplote v vodno okolje iz posameznih virov onesnaževanja zahtevna naloga, ki obsega sistematično obravnavo posameznih virov odpadnih vod, vrste odpadnih vod ter izdelavo vodne in snovne bilance.

Oseba, ki izvaja prve meritve ali obratovalni monitoring odpadnih vod, mora za to dejavnost imeti pooblastilo ministrstva. Da oseba pridobi pooblastilo, mora izpolnjevati naslednje pogoje:

- da je gospodarska družba, zavod ali samostojni podjetnik posameznik,
- da ima sedež v RS,
- da ima akreditacijo nacionalne akreditacijske službe za izvajanje preskušanja po metodah, ki jih določa pravilnik v obsegu, za katerega prosi za pooblastilo;

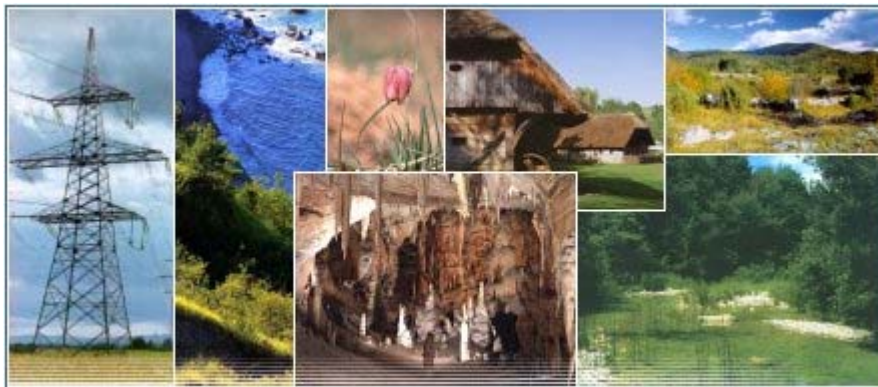
Pridobitev akreditacije laboratorija je postopek, pri katerem usposobljeni strokovni ocenjevalci temeljito ovrednotijo vse dejavnike, ki vplivajo na postopke in rezultate preskušanja. Kriteriji za tako vrednotenje temeljijo na zahtevah standarda SIST EN ISO/IEC 17025, ki se uporablja v celotnem mednarodnem prostoru. Izhajajoč iz zahtev, definiranih v tem standardu, akreditacijski organi ocenjujejo dejavnike, ki so bistveni za izkazovanje tehnične usposobljenosti laboratorija, kot so:

- veljavnost in primernost preskusnih ali kalibracijskih metod in postopkov,
- usposobljenost osebja,
- primernost opreme ter njeno kalibriranje in vzdrževanje,
- sledljivost meritev in kalibracij do ustrezne ravni
- prostor in pogoji okolja,
- vzorčenje ter ravnanje s primerki za preskuse in kalibracije,
- zagotavljanje kakovosti rezultatov preskusov in kalibracij.

Z izpolnjevanjem navedenih dejavnikov sta zagotovljeni točnost in zanesljivost rezultatov ter povečana stopnja zaupanja uporabnikov laboratorijskih storitev.

2 MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR

Ministrstvo za okolje in prostor je organ, ki sprejema dani pravilnik. Prav tako je organ, ki sistemsko spremlja področje in organ, ki predpis izvaja.

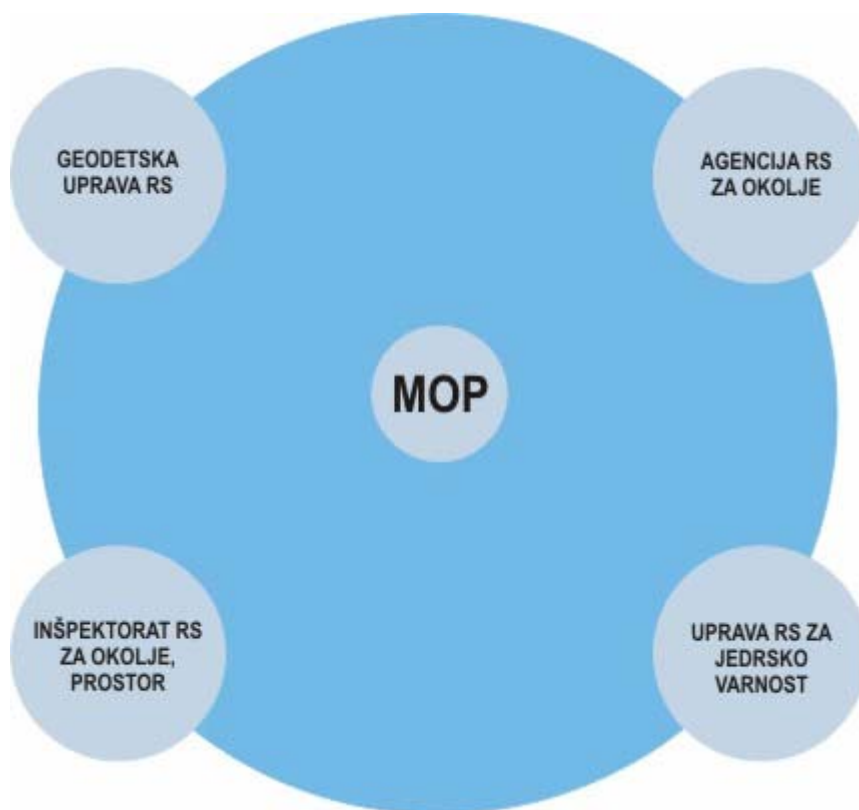

Ministrstvo za okolje in prostor zagotavlja zdravo življenjsko okolje za vse prebivalke in prebivalce Republike Slovenije ter spodbuja in usklajuje prizadevanja v smeri trajnostnega razvoja, ki ob skrbi za družbeno blaginjo temelji na smotrni in varčni rabi naravnih virov.

Na področju voda skrbi za ustrezne zaloge vodnih virov, kakovost voda in sonaravno urejanje površinskih in podzemnih voda ter morja, saj so vode eden od najpomembnejših naravnih virov v Republiki Sloveniji.

Pri doseganju ciljev trajnostnega razvoja vzpostavlja sodelovanje z lokalnimi skupnostmi po načelih partnerstva in subsidiarnosti. Zagotavlja odprtost oblikovanja in uveljavljanja politik ter ukrepov trajnostnega razvoja s spodbujanjem sodelovanja posameznikov in skupin ter

organizacij civilne družbe. Predvsem pa stremi h krepitvi zavesti o skupni odgovornosti za stanje v okolju, naravi in prostoru med vsemi prebivalkami in prebivalci Republike Slovenije.

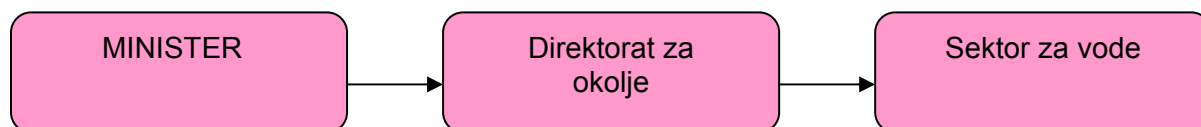
Slika 1: Organi v sestavi Ministrstva za okolje in prostor

Direktorat za okolje pokriva vsebine pravnosistemskih vprašanj okolja, okoljske politike, politiko preprečevanja onesnaževanja okolja, biotehnologije, varstva narave, celovite presoje vplivov na okolje in voda. Opravlja strokovne naloge s področja pravnosistemskih vprašanj okolja, pripravlja strokovne podlage za izdelavo predpisov s področja dela direktorata, oblikuje sistemske rešitve ter koordinira naloge s področja dela iz pristojnosti ministrstva.

Sektor za vode opravlja naloge, vezane na področje Zakona o vodah (Ur.l. RS, št.67/02), tj. priprava in izvajanje predpisov, priprava in izvajanje strateških dokumentov ter priprava in vodenje izvajanja programskih dokumentov na področjih:

- Načrtovanja: nosilec priprave strateških dokumentov - Nacionalni program voda, Načrti upravljanja voda na vodnih območjih, podrobnejši načrti upravljanja voda;
- Varstva voda: priprava in izvajanje predpisov o varstvenih območjih iz naslova zakona o vodah: vodovarstvenih območij, območij kopalnih voda;
- Urejanja voda:

- priprava in izvajanje predpisov iz naslova ogroženih območij zaradi škodljivega delovanja voda - poplavnih, plazovitih, priobalnih zemljišč,
- priprava in izvajanje Programa vodne infrastrukture (Sklada za vode),
- vodenje in usmerjanje izvajanja programa gradnje vodne infrastrukture v povezavi z gradnjo HE Sp.Sava (izvajalec :Infra),
- priprava, vodenje in usmerjanje Programa strokovnih in razvojnih nalog na področju voda – izvajalec Inštitut za vode,
- priprava predpisov in koncesijskih razmerij v povezavi z javno službo urejanja voda.
- Rabe voda: priprave predpisov na področju rabe voda - vodnih pravic (koncesij za rabo hidroenergetskega potenciala, vode za stekleničenje, naplavin, gojenja rib in školjk.

Slika 2: Struktura posameznih organov

Sektor za vode opravlja tudi naloge, vezane na področje predpisov Evropske skupnosti, tj. spremljanje priprave, prenos v nacionalno zakonodajo, izvajanje zakonodaje ES ter priprava poročil EK o izvajanju: Vodna direktiva (60/2000/EC), Direktiva o kopalnih vodah, Strategija morij. Najboljše prakse za zmanjševanje, preprečevanje in odpravo posledic poplav in v tej povezavi Sporočilo sveta, Evropski finančni skladi za potrebe izvajanja Okvirne vodne direktive.

Sektor za vode opravlja tudi naloge s področja konvencij in meddržavnih sporazumov - usklajevanja skupnih vsebin Načrtov upravljanja voda in Programov ukrepov ter Akcijskega programa varstva pred poplavami, vezano na: Konvencijo o sodelovanju pri varstvu in trajnostni uporabi reke Donave, Konvencijo o varstvu Sredozemskega morja s protokoli ter na Meddržavne pogodbe s sosednjimi državami – Italijo, Avstrijo, Madžarsko, Hrvaško.

Sektor za vode opravlja tudi druge naloge, vezane na vodenje in sodelovanje izvajanja projektov Ciljnega raziskovalnega programa, pilotnih projektov na področju upravljanja z vodami, na izvajanje javnih razpisov za potrebe izvajanja nalog sektorja ter na članstvo v strokovnih svetih javnih zavodov.

3 AGENCIJA RS ZA OKOLJE

Sektor za kakovost voda je del Urada za okolje na Agenciji RS za okolje.

V sektorju se vodijo upravni postopki, ki jih na tem področju predpisuje zakonodaja, spremljajo se emisije snovi in toplote v vode ter implementira evropska okoljska zakonodaja in o tem poroča različnim institucijam in javnosti.

Okoljevarstvena dovoljenja

Skladno z 82. členom Zakona o varstvu okolja je potrebno za obratovanje naprave ali za vsako večjo spremembo v obratovanju pridobiti okoljevarstveno dovoljenje, če se v njej izvaja dejavnost, ki povzroča emisije v zrak, vode ali tla in so zanjo predpisane mejne vrednosti emisij. Naprava je nepremična ali premična tehnološka enota, za katero je določeno, da lahko povzroča obremenitev okolja, ker v njej poteka eden ali več določenih tehnoloških procesov in na istem kraju drugi z njimi neposredno tehnološko povezani procesi, ki lahko povzročajo obremenitev okolja.

V sektorju obravnavajo le naprave, ki zapadejo pod 82. člen ZVO-1 in povzročajo emisije v vode oziroma tla, v primeru da se odpadne vode odvajajo posredno v podzemne vode (ponikajo). Te naprave so predvsem:

- naprave, ki odvajajo industrijsko odpadno vodo v javno kanalizacijo, neposredno v površinske vode ali posredno v podzemne vode,
- komunalne ali skupne čistilne naprave, ki odvajajo odpadno vodo neposredno v površinske vode ali posredno v podzemne vode,
- zadrževalniki, čistilne naprave ter lovilci olj padavinske odpadne vode.

Naprava je nepremična ali premična tehnološka enota, za katero je določeno, da lahko povzroča obremenitev okolja, ker v njej poteka eden ali več določenih tehnoloških procesov in na istem kraju drugi z njimi neposredno tehnološko povezani procesi, ki lahko povzročajo obremenitev okolja.

Industrijska naprava je tehnološka enota, v kateri poteka proces ali več procesov, ki pri odvajanju industrijske odpadne vode povzročajo onesnaževanje voda. Posebne zahteve v zvezi z emisijo snovi pri odvajanju industrijskih odpadnih vod določajo emisijske uredbe.

K poročanju o izvajanju obratovalnega monitoringa odpadnih vod (k predložitvi letnega Poročila o obratovalnem monitoringu odpadnih vod) so zavezani upravljavci industrijskih naprav, ki odvajajo industrijske odpadne vode. Iz poročanja pa so izvzete tiste naprave, ki odvajajo odpadne vode iz proizvodnje ali storitvene ali druge dejavnosti ali mešanico te

odpadne vode s komunalno ali padavinsko odpadno vodo, če je po naravi ali sestavi podobna odpadni vodi po uporabi v gospodinjstvu, njen povprečni dnevni pretok ne presega 15 m³/dan, njena letna količina ne presega 4.000 m³, obremenjevanje okolja zaradi njenega odvajanja ne presega 50 PE in pri kateri za nobeno od nevarnih snovi letna količina ne presega količine nevarnih snovi, določene v prilogi 3 Uredbe o emisiji snovi in toplote pri odvajanju odpadnih vod v vode in javno kanalizacijo. Poleg tega so iz poročanja izvzete tudi industrijske naprave za katere ne veljajo določbe emisijskih uredb.

Od leta 2000 se podatki o obratovalnem monitoringu industrijskih naprav vodijo v elektronski obliki (bazi podatkov), zato so ti podatki na voljo tudi v elektronski obliki. Seznam industrijskih naprav in del podatkov iz obratovalnih monitoringov industrijskih naprav, od leta 2000 naprej, je na voljo na domači strani Agencije RS za okolje.

Čistilna naprava je naprava za obdelavo odpadne vode, ki zmanjšuje ali odpravlja njeno onesnaženost. Komunalna čistilna naprava je naprava za komunalno odpadno vodo ali mešanico komunalne in padavinske odpadne vode. Skupna čistilna naprava pa je čistilna naprava za mešanico komunalne ali padavinske odpadne vode ali obeh z industrijsko odpadno vodo, pri kateri delež obremenitve čistilne naprave, ki jo povzroča industrijska odpadna voda ene ali več naprav, presega 50 %, merjeno s kemijsko potrebo po kisiku.

Posebne zahteve v zvezi z emisijo snovi pri odvajanju odpadnih vod iz komunalnih čistilnih naprav ureja Uredba o emisiji snovi pri odvajanju odpadnih vod iz komunalnih čistilnih naprav in Uredba o emisiji snovi pri odvajanju odpadnih vod iz malih komunalnih čistilnih naprav. Za skupne čistilne naprave pa veljajo določila Uredbe o emisiji snovi in toplote pri odvajanju odpadnih vod v vode in javno kanalizacijo.

K poročanju o izvajanju obratovalnega monitoringa komunalne ali skupne čistilne naprave (k predložitvi letnega Poročila o obratovalnem monitoringu) so zavezani upravljavci čistilnih naprav. Izjema so komunalne čistilne naprave z zmogljivostjo čiščenja manjšo od 2.000 PE, za katere je Poročilo o obratovalnem monitoringu dolžan predložiti izvajalec javne službe odvajanja in čiščenja komunalne odpadne in padavinske vode na območju lokalne skupnosti, kjer izvaja javno službo. Za komunalno čistilno napravo, katere zmogljivost je enaka ali manjša od 50 PE, se lahko namesto obratovalnega monitoringa izdela ocena obratovanja naprave, iz katere mora biti razvidno, da učinek čiščenja čistilne naprave zagotavlja doseganje mejne vrednosti za BPK5 (30 mgO₂/l) in KPK (150 mgO₂/l).

Od leta 1998 se podatki o obratovalnem monitoringu komunalnih ali skupnih čistilnih naprav vodijo v elektronski obliki (bazi podatkov), zato so ti podatki na voljo tudi v elektronski obliki. Seznam čistilnih naprav z osnovnimi podatki o njihovi velikosti in upravljalcih ter del podatkov iz obratovalnih monitoringov komunalnih ali skupnih čistilnih napravah, od leta 1998 naprej, sta na voljo na domači strani Agencije RS za okolje.

4 MONITORING ODPADNIH VODA

Zaradi nadzora nad izvajanjem ukrepov zmanjševanja onesnaževanja voda ter doseganjem mejnih emisijskih vrednostih je potreben monitoring teh odpadnih voda. Glavni predpis, ki ureja to področje je Pravilnik o prvih meritvah in obratovalnem monitoringu odpadnih vod ter o pogojih za njegovo izvajanje. Predpis natančno določa vrste parametrov, ki so predmet prvih meritev in obratovalnega monitoringa odpadnih vod, metodologijo vzorčenja in merjenja parametrov in količine odpadnih vod, vsebino poročila o prvih meritvah in emisijskem monitoringu, način in obliko sporočanja podatkov Agenciji RS za okolje ter pogoje, ki jih mora izpolnjevati oseba, ki izvaja prve meritve in emisijski monitoring. Natančnejša navodila za izdelavo in obliko poročila o prvih meritvah in emisijskem monitoringu pa določa Pravilnik o obliki poročila o občasnih ali trajnih meritvah v okviru obratovalnega monitoringa odpadnih vod.

Pooblastila za izvajanje prvih meritev in obratovalnega monitoringa odpadnih vod

Podatki o emisiji snovi in toplote (onesnažil) pri odvajanju odpadnih vod iz industrijskih naprav in komunalnih ter skupnih čistilnih naprav, ki so zavezane k izvajanju obratovalnega monitoringa odpadnih vod po *Pravilniku o prvih meritvah in obratovalnem monitoringu odpadnih vod (Uradni list RS, št. 35/96, 29/00 in 106/01)* se kot je bilo že rečeno sprejemajo in obdelujejo na Agenciji RS za okolje.

Prve meritve in obratovalni monitoring odpadnih vod, ki je namenjen preverjanju kvalitete odpadnih voda, lahko izvajajo le pooblaščen izvajalci monitoringa. Zaradi tega si mora laboratorij za to pridobiti pooblastilo, ki ga izdaja Agencija RS za okolje.

Pooblastilo se lahko izda, če prosilec izpolnjuje pogoje, ki jih določa **18. člen Pravilnika o prvih meritvah in obratovalnem monitoringu odpadnih vod ter o pogojih za njegovo izvajanje (Ur.l. RS št. 35/96, 29/00 in 106/01)** in sicer:

1. da je gospodarska družba, zavod ali samostojni podjetnik posameznik,
2. da ima sedež v Republiki Sloveniji,
3. da ima akreditacijo nacionalne akreditacijske službe za izvajanje preskušanja po metodah, ki jih določa 12. člen istega pravilnika, v obsegu, za katerega prosi za pooblastilo.

Za pridobitev pooblastila mora prosilec na Agencijo nasloviti vlogo, ki vsebuje podatke o

prosilcu ter o vrsti, področju in obsegu izvajanja prvih meritev ali emisijskega monitoringa. Obvezna priloga je akreditacijska listina s prilogami iz katerih je razviden obseg akreditacije. Pooblaščen izvajalec monitoringa je poleg vzorčenja, merjenja količine odpadne vode med vzorčenjem in analize samega vzorca dolžan izdelati tudi poročilo o opravljenih meritvah skladno z obliko, ki jo določajo predpisi s področja odvajanja odpadnih voda. Poročilo vsebuje vrednotenje emisije snovi, emisijskega deleža oddane toplote ter izračun letnih količin odpadne vode, letne količine nevarnih snovi in izračun emisijskega faktorja ali učinka čiščenja odpadne vode.

Trenuten **seznam pooblaščenih izvajalcev** monitoringa se nahaja na spletni strani Agencije RS za okolje.

Agencija RS za okolje je na podlagi **kriterijev za ocenjevanje pooblaščenih izvajalcev monitoringa** uvedla ocenjevanje le teh. Glavni namen tega ocenjevanja je izboljšanje kvalitete izvajanja obratovalnega monitoringa odpadnih vod ter izdelave poročil med samimi pooblaščenimi izvajalci monitoringa. Poleg tega je ocenjevanje v pomoč strankam, ki morajo zagotavljati prve meritve ali obratovalni monitoring, saj si lahko s seznama lahko izberejo kvalitetnega pooblaščenega izvajalca monitoringa.

Kriteriji za ocenjevanje pooblaščenih izvajalcev monitoringa odpadnih vod – Poročila za preteklo leto:

- objavljene kriterije se uporablja od leta 2004 naprej
- ocenjevanje je potekalo ločeno za poročila o obratovalnem monitoringu za komunalne čistilne naprave in ostale naprave (industrijske naprave in ostale naprave)
- za komunalne čistilne naprave je skupno število točk posameznega pooblaščenega izvajalca enako povprečni vrednosti točk zbranih za posamezno poročilo
- za ostale naprave (industrijske ter ostale) je skupno število točk posameznega pooblaščenega izvajalca enako povprečni vrednosti točk zbranih za posamezno poročilo x faktor (faktor znaša od 0,5 do 1 in odraža skupno oceno za posameznega izvajalca monitoringa vključujoč tudi kompleksnost in število obravnavanih poročil ter dodatno obravnavo pri ponavljajočih se napakah, predvsem so to vrednotenje temperature in pH, čezmernega onesnaževanja ter opis naprav)

Število točk	Ocena	
90-100	Odlično	😊😊
75-90	Dobro	😊
60-75	Zadovoljivo	😐
50-60	Slabo	😞
pod 50	Zelo slabo	😞😞

Tabela 1: Točkovanje za ocenjevanje

Komunalne čistilne naprave

Kriterij	Kaj se ocenjuje	max. št. točk
1	Izpolnjen elektronski obrazec	0,25
2	Izdelano pisno poročilo	0,25
3	Poslan elektronski obrazec v elektronski obliki	0,25
4	Poslan pisni obrazec v elektronski obliki	0,25
5	Pravilno izpolnjeni osnovni podatki v elektronskem obrazcu <ul style="list-style-type: none"> ▪ podatki o zavezancu ▪ podatki o izvajalcu monitoringa ▪ podatki o izvajalcu javne službe ▪ bilanca vode ▪ kontaktne osebe 	1
6	Pravilno izpolnjeni osnovni podatki iztoka <ul style="list-style-type: none"> ▪ koordinate ▪ letni pretok ▪ podatki o blatu 	31 (5) (5) (21)
7	Pravilno napisan monitoring <ul style="list-style-type: none"> ▪ glavne značilnosti čistilne naprave ▪ bilanca vode ▪ pravilno vrednotenje ▪ pravilni izračun učinka čiščenja 	53 15 5 20 13
8	Pravilna uporaba uredbe (v zvezi z naborom)	6
9	Pravilno izvajano merjenje <ul style="list-style-type: none"> ▪ frekvenca ▪ čas vzorčenja 	8 5 3
Maksimalno število točk:		100

Tabela 2: Kriteriji ocenjevanja za komunalne čistilne naprave

Ostale naprave (npr. industrijske)

Kriterij	Kaj se ocenjuje	max. št. točk
1	Izpolnjen elektronski obrazec	0,25
2	Izdelano pisno poročilo	0,25
3	Poslan elektronski obrazec v elektronski obliki	0,25
4	Poslan pisni obrazec v elektronski obliki	0,25
5	Pravilno izpolnjeni osnovni podatki v elektronskem obrazcu <ul style="list-style-type: none"> ▪ podatki o zavezancu ▪ podatki o izvajalcu monitoringa ▪ podatki o izvajalcu javne službe ▪ bilanca vode ▪ kontaktne osebe 	1
6	Pravilno izpolnjeni osnovni podatki iztoka <ul style="list-style-type: none"> ▪ koordinate ▪ letni pretok (letna količina odpadne vode) ▪ priključenost na ČN (v primeru iztoka v kanalizacijo)/ 6 urni pretok odpadne vode (v primeru iztoka v vodotok) ▪ uredba ▪ IPPC 	20 (2) (3) (5) (5) (5) (5)
7	Pravilno napisan monitoring <ul style="list-style-type: none"> ▪ opis tehnologije ▪ utrjene površine ▪ pravilna bilanca vode ▪ razumljiva shema in opis kanalizacijskega omrežja in merilnih mest na njih ▪ pravilno vrednotenje emisij (vključno z izračunom letnih količin nevarnih snovi v primeru iztoka v vodotok) ▪ pravilen izračun takse 	55 (5) (3) (5) (10) (20) (12)
8	Pravilna uporaba uredbe (popoln nabor + izračun emisijskih faktorjev)	10
9	Pravilno izvajano merjenje <ul style="list-style-type: none"> ▪ frekvenca ▪ čas vzorčenja 	8 (5) (3)
10	Pravilna izbira merilnih mest <ul style="list-style-type: none"> ▪ brez podvajanja ▪ upoštevane vse emisije ▪ merjenje "brez redčenja", na izvoru 	5
Maksimalno število točk:		100

Tabela 3: Kriteriji ocenjevanja za ostale naprave (npr. industrijske)

Naziv	Trajanje pooblastila	Ocena KČN	Ocena ind. naprav
Cinkarna, metalurško kemična industrija Celje d.d.	31-12-2010/31-12-2010	-	☹
ERICO Velenje, Inštitut za ekološke raziskave	23-01-2006/29-10-2006	😊	☹
Eko-Ekoinženiring d.o.o.	10-08-2005/30-06-2009	-	☹
GORENJE d.d.	11-01-2005/31-12-2010	-	☹
IKEMA d.o.o., Inženiring, kemija, marketing	11-01-2005/31-12-2010	😊	☹
Inštitut za celulozo in papir	29-03-2005/31-12-2008	😊	☹☹
Iskraemeco d.d.	15-02-2006/10-11-2008	-	☹
JP Vodovod-Kanalizacija Ljubljana d.o.o	10-01-2005/01-04-2007	😊😊	😊
Komunalno podjetje Ptuj d.d.	20-12-2005/19-12-2008	😊😊	😊
Nigrad JKP d.d.	11-01-2005/31-12-2010	😊😊	😊
Regionalni tehnološki center Zasavje d.o.o.	16-01-2005/02-05-2008	😊😊	☹
Rudnik Mežica Korlab d.o.o.	10-01-2006/04-12-2009	😊	☹☹
SŽ ACRONI d.o.o.	11-01-2005/31-12-2010	-	☹
Talum, d. d.	11-01-2005/31-12-2010	-	☹☹
Vipap Videm Krško d.d.	10-11-2005/23-10-2009	-	☹
Zavod za zdravstveno varstvo Celje	14-03-2006/29-02-2008	😊	☹
Zavod za zdravstveno varstvo Koper	09-11-2005/20-06-2008	😊	☹
Zavod za zdravstveno varstvo Kranj	09-11-2005/28-12-2007	😊😊	😊
Zavod za zdravstveno varstvo Maribor	12-01-2005/13-10-2010	😊😊	😊
Zavod za zdravstveno varstvo Nova Gorica	10-11-2005/03-07-2007	😊😊	😊
Zavod za zdravstveno varstvo Novo mesto	24-02-2006/26-11-2006	😊😊	😊

Tabela 4: Seznam pooblaščenecv in pripadajoče ocene

5 PRAVILNIK

Uradni list
Republike Slovenije

Pravilnik o prvih meritvah in obratovalnem monitoringu odpadnih vod ter o pogojih za njegovo izvajanje (*Rules on initial measurements and operational monitoring of waste water and on conditions for their implementation*) na podlagi 70. in 71. člena zakona o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 32/93 in 1/96) in 6. člena zakona o standardizaciji (Uradni list RS, št. 1/95) ter 99. člena zakona o upravi (Uradni list RS, št. 67/94) izdaja minister za okolje in prostor. Pri predpisu je govora o treh datumih, sprejet je bil namreč 24.06.1996, objavljen 05.07.1996, veljati pa je začel 20.07.1996.

Pravilnik spada v področje negospodarskih dejavnosti, in sicer pod naravo in okolje oz. varstvo okolja (tla, voda, zrak, hrup). Spremljata ga predpisa *Pravilnik o spremembah in dopolnitvah pravilnika o prvih meritvah in obratovalnem monitoringu odpadnih vod ter pogojih za njegovo izvajanje* (Ur.l. RS, št. 29/2000) ter *Pravilnik o spremembah in dopolnitvah pravilnika o prvih meritvah in obratovalnem monitoringu odpadnih vod ter o pogojih za njegovo izvajanje* (Ur.l. RS, št. 106/2001), (*Rules amending the Rules on initial measurements and operational monitoring of waste waters and on conditions for their implementation*). Tudi tadvata imata tri datume, prvi je bil sprejet 24.03.2000, objavljen 31.03.2000 in začel veljati 15.04.2000. Drugi je bil sprejet 12.12.2001, objavljen 21.12.2001 in začel veljati 01.01.2002.

Pravilnik o prvih meritvah in obratovalnem monitoringu odpadnih vod ter o pogojih za njegovo izvajanje sestavlja 26 členov in prilogi:

- PRILOGA 1: Dodatni parametri odpadne vode glede na vire onesnaževanja iz različnih dejavnosti
- PRILOGA 2: Standardi za izvajanje monitoringa odpadnih vod

5.1 SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

Ta pravilnik določa vrste parametrov odpadnih vod, ki so predmet prvih meritev in obratovalnega monitoringa odpadnih vod (v nadaljnjem besedilu: emisijski monitoring), metodologijo vzorčenja in merjenja parametrov in količin odpadnih vod, vsebino poročila o prvih meritvah in emisijskem monitoringu, ter način in obliko sporočanja podatkov ministrstvu, pristojnemu za varstvo okolja (v nadaljnjem besedilu: ministrstvo).

Pravilnik določa tudi pogoje, ki jih mora izpolnjevati oseba, ki izvaja prve meritve ali emisijski monitoring.

2. člen

Pojmi imajo po tem pravilniku naslednji pomen:

1. Vzorec odpadne vode je del toka odpadne vode, ki se odvzame na določenem merilnem mestu v določenem časovnem obdobju na določen način in je namenjen analizi odpadne vode.

1.1 Trenutni vzorec odpadne vode je enkratni odvzem vzorca odpadne vode.

1.2 Kvalificirani trenutni vzorec odpadne vode je zmes enakih količin najmanj petih trenutnih vzorcev, odvzetih na istem merilnem mestu v obdobju največ dveh ur v časovnih presledkih, ki niso krajši od dveh minut.

1.3 Reprezentativni vzorec odpadne vode je zmes več trenutnih vzorcev, odvzetih na časovno ali pretočno sorazmeren način na istem merilnem mestu v obdobju, ki ni krajše od 2 in ne daljše od 24 ur. Reprezentativni vzorec se vzoči ročno ali z avtomatskimi vzorčevalniki.

1.4 Časovno sorazmeren način vzorčenja je odvzem vzorcev v enakih časovnih presledkih po količini enakih trenutnih vzorcev.

1.5 Pretočno sorazmeren način vzorčenja je odzemanje po količini enakih trenutnih vzorcev, ko preteče določena količina odpadne vode, ali pa odzemanje trenutnih vzorcev različnih količin v enakih časovnih presledkih, tako da je količina posameznega trenutnega vzorca sorazmerna pretoku odpadne vode.

3. člen

Zavezanec za zagotovitev prvih meritev in emisijskega monitoringa je oseba, določena s predpisi o emisiji snovi in toplote pri odvajanju odpadnih voda iz virov onesnaževanja (v nadaljnjem besedilu: zavezanec).

5.2 VRSTE IN OBSEG MERITEV

4. člen

Izvedba prvih meritev ali emisijskega monitoringa obsega:

- merjenje količine odpadne vode med vzorčenjem,
- vzorčenje odpadne vode,
- merjenje parametrov odpadne vode: merjenje temperature in pH-vrednosti odpadne vode med vzorčenjem in analiza vzorca odpadne vode,
- vrednotenje emisije snovi, emisijskega deleža oddane toplote ter izračun letne količine odpadne vode in letne količine nevarnih snovi,

- izračun emisijskega faktorja ali učinka čiščenja odpadne vode, če je s predpisi o emisiji snovi za posamezni vir onesnaževanja ali komunalno oziroma skupno čistilno napravo za te veličine določena mejna vrednost,
- izdelavo poročila o opravljenih meritvah

5.3 PRVE MERITVE

5. člen

Pri prvih meritvah mora zavezanec zagotoviti izvedbo meritev osnovnih in dodatnih parametrov odpadne vode ter količine odpadne vode med vzorčenjem.

Osnovni parametri odpadne vode iz prejšnjega odstavka so za vire onesnaževanja temperatura, pH-vrednost, neraztopljene in usedljive snovi, KPK in BPK5 ter za komunalne ali skupne čistilne naprave neraztopljene snovi, KPK in BPK5.

Če odpadna voda iz naprave ali objekta ali pripadajoče industrijske čistilne naprave (v nadaljnjem besedilu: vir onesnaževanja) vsebuje nevarne snovi, določene s predpisi o emisiji snovi in toplote pri odvajanju odpadnih voda iz virov onesnaževanja, in se odvaja neposredno v vode, je osnovni parameter iz prvega odstavka tega člena tudi parameter strupenosti.

Dodatni parametri odpadne vode iz prvega odstavka tega člena so za komunalne ali skupne čistilne naprave tisti parametri, za katere so s predpisom o emisiji snovi v vode iz komunalnih čistilnih naprav določene mejne vrednosti.

Dodatni parametri odpadne vode iz prvega odstavka tega člena za tehnološko odpadno vodo iz virov onesnaževanja so:

- za vir onesnaževanja, za katerega velja poseben predpis o emisiji snovi pri odvajanju odpadnih vod, tisti parametri odpadne vode, za katere so mejne vrednosti določene s tem predpisom,
- za vir onesnaževanja, za katerega ni posebnega predpisa o emisiji snovi pri odvajanju odpadnih vod, tisti parametri odpadne vode, ki so glede na dejavnost vira onesnaževanja določeni v prilogi 1, ki je sestavni del tega pravilnika.

Za vir onesnaževanja, za katerega ni posebnega predpisa o emisiji snovi pri odvajanju odpadnih vod in ni naprava ali objekt za izvajanje dejavnosti, ki je navedena v prilogi 1 tega pravilnika, dodatne parametre odpadne vode iz prvega odstavka tega člena določi izvajalec meritev na podlagi analize tehnološkega procesa, ki povzroča onesnaženost odpadne vode.

Za vir onesnaževanja, kjer nastajajo le hladilne vode, ki ne vsebujejo nevarnih snovi, se pri prvih meritvah izvedejo samo meritve temperature ne glede na to, ali se hladilna voda odvaja v kanalizacijo ali neposredno v vode.

Za vir onesnaževanja, za katerega se skladno z zakonom presojuje vplivi na okolje, se lahko v okoljevarstvenem soglasju določi drugačen obseg dodatnih parametrov odpadne vode, kot ga določata peti in šesti odstavek tega člena.

6. člen

Prve meritve se izvedejo po prvem zagonu novega ali rekonstruiranega vira onesnaževanja in nove ali rekonstruirane komunalne ali skupne čistilne naprave.

Meritve iz prejšnjega odstavka se izvedejo med poskusnim obratovanjem, če pa to v postopku izdaje uporabnega dovoljenja ni določeno, po vzpostavitvi stabilnih obratovalnih razmer, vendar ne prej kot v treh in ne kasneje kot v devetih mesecih po zagonu. Prve meritve se izvajajo v enakomernih časovnih presledkih in v času, ko je vir onesnaževanja ali čistilna naprava iz prvega odstavka tega člena v obratovalnem stanju polne obremenitve.

Število obveznih meritev in čas vzorčenja reprezentativnega vzorca pri prvih meritvah se za komunalno ali skupno čistilno napravo določita na podlagi tabele 1 iz 7. člena tega pravilnika in veljata za vse osnovne in dodatne parametre odpadnih vod. Ne glede na zmožljivost naprave se pri prvih meritvah izvede ena meritev učinka čiščenja odpadnih voda.

Število obveznih meritev in čas vzorčenja reprezentativnega vzorca pri prvih meritvah se za vir onesnaževanja, ki odvaja tehnološko odpadno vodo, določita na podlagi tabele 2 iz 7. člena tega pravilnika.

Število obveznih meritev iz četrtega in petega odstavka tega člena je enako v tabelah določenemu številu letnih meritev, vendar ni večje od pet.

Za določitev števila obveznih meritev in časa vzorčenja iz četrtega odstavka tega člena se uporabijo podatki o zmožljivosti čistilne naprave, za določitev števila obveznih meritev in časa vzorčenja iz petega odstavka tega člena pa podatki o pričakovani letni količini tehnološke odpadne vode vira onesnaževanja iz tehnične dokumentacije.

5.4 EMISIJSKI MONITORING

7. člen

V okviru emisijskega monitoringa mora zavezanec zagotavljati izvedbo:

- trajnih meritev količine odpadne vode, če so za vir onesnaževanja določene s predpisi o emisiji snovi in toplote pri odvajanju odpadnih voda iz virov onesnaževanja,
- občasnih meritev osnovnih in dodatnih parametrov odpadne vode ter količine odpadne vode med vzorčenjem.

Osnovni in dodatni parametri odpadne vode iz prejšnjega odstavka se določijo na način, predpisan za prve meritve v 4. členu tega pravilnika.

8. člen

Občasne meritve se izvajajo med obratovanjem ali uporabo vira onesnaževanja ali komunalne ali skupne čistilne naprave v enakomernih časovnih presledkih v koledarskem letu ali v obdobju obratovanja ali uporabe, če ne obratuje ali se ne uporablja skozi celo koledarsko leto.

Meritve iz prejšnjega odstavka je treba izvajati, ko je vir onesnaževanja ali komunalna ali skupna čistilna naprava v obratovalnem stanju, tipičnem za obdobje med dvema zaporednima občasnim meritvama.

Letna pogostost občasnih meritev in čas vzorčenja reprezentativnega vzorca odpadne vode sta za komunalne ali skupne čistilne naprave glede na njihovo zmogljivost določena v *Tabeli 1*.

Tabela 1: Pogostost meritev in čas vzorčenja za komunalne in skupne čistilne naprave

Zmogljivost komunalne ali skupne čistilne naprave, izražena v populacijskih ekvivalentih PE	Letna pogostost meritev (št. meritev na leto)	Čas vzorčenja reprezentativnega vzorca (ure)
< 50	1	2
>= 50 < 200	2	2
>= 200 < 2.000	2	6
>= 2.000 < 10.000	4	24
>= 10.000 < 50.000	8	24
>= 50.000	12	24

Letna pogostost meritev iz prejšnjega odstavka velja za vse osnovne in dodatne parametre odpadnih vod iz komunalne ali skupne čistilne naprave. Če s predpisom o emisiji snovi v vode iz komunalnih čistilnih naprav mejna vrednost učinka čiščenja čistilne naprave, merjena z vrednostjo za KPK, ni določena, se meritev učinka čiščenja čistilne naprave izvaja za čistilne naprave z zmogljivostjo, večjo od 200 PE, pri vsaki drugi meritvi.

Letna pogostost občasnih meritev in čas vzorčenja reprezentativnega vzorca odpadne vode za vir onesnaževanja, ki odvaja tehnološke odpadne vode, sta določena v *Tabeli 2*.

Tabela 2: Pogostost občasnih meritev in čas vzorčenja za vir onesnaževanja

Letna količina tehnološke odpadne vode (1000 m ³ /leto)	Letna pogostost meritev (št. meritev na leto)	Čas vzorčenja reprezentativnega vzorca (ure)
< 4	1	6
>= 4 < 10	2	6
>= 10 < 50	3	6
>= 50 < 200	4	24
>= 200 < 500	6	24
>= 500	12	24

Letna pogostost meritev iz prejšnjega odstavka velja za vse osnovne in dodatne parametre tehnoloških odpadnih vod. Če ima vir onesnaževanja, ki odvaja tehnološke odpadne vode, več iztokov v kanalizacijo ali neposredno v vode, se pri določitvi letne pogostosti občasnih meritev in časa vzorčenja na podlagi *Tabele 2* upošteva vsota letnih količin tehnološke odpadne vode iz vseh iztokov.

5.5 METODOLOGIJA VZORČENJA, MERJENJA IN ANALIZIRANJA

9. člen

Vzorčenje 6-urnega reprezentativnega vzorca odpadne vode iz vira onesnaževanja se izvede med najmočnejšim dnevnim odvajanjem tehnološke odpadne vode.

Če je za vir onesnaževanja ali komunalno ali skupno čistilno napravo po tem pravilniku določen 6-urni reprezentativni vzorec, se čas vzorčenja lahko podaljša.

Če je za vir onesnaževanja po tem pravilniku določen 24-urni čas vzorčenja za pridobitev reprezentativnega vzorca odpadne vode, se čas vzorčenja lahko skrajša:

- na **14-urni** reprezentativni vzorec, če se v tem času odvede več kot 85% povprečne dnevne količine odpadne vode, izračunane na podlagi letne količine odpadne vode iz vira onesnaževanja,
- na **6-urni** reprezentativni vzorec, če se v tem času odvede več kot 75% povprečne dnevne količine odpadne vode, izračunane na podlagi letne količine odpadne vode iz vira onesnaževanja.

Če se več kot 85% povprečne dnevne količine odpadne vode, izračunane na podlagi letne količine odpadne vode iz vira onesnaževanja, odvede v manj kot 4 urah v katerem koli obdobju dneva, se namesto reprezentativnega vzorca odvzame kvalificirani trenutni vzorec.

Če se odpadna voda odvaja s praznjenjem naprave ali izravnalnega bazena ali na drug šaržni način, se namesto reprezentativnega vzorca vzorči s trenutnim vzorcem iz naprave ali izravnalnega bazena pred praznjenjem.

10. člen

Če so predpisane trajne meritve pretoka odpadne vode, morajo biti izvedene tako, da so zagotovljeni podatki o:

- letni količini odpadne vode,
- količini in povprečni vrednosti pretoka odpadne vode za obdobje med dvema občasnim meritvama,
- količini in povprečni vrednosti pretoka odpadne vode med vzorčenjem odpadne vode.

Trajne meritve pretoka odpadne vode se lahko namesto na iztoku iz vira onesnaževanja izvajajo na vtoku v vir onesnaževanja, če je mogoče dokazati povezavo med izmerjenima vrednostima obeh pretokov.

11. člen

Na vsakem iztoku tehnološke odpadne vode iz vira onesnaževanja in na iztoku komunalne ali skupne čistilne naprave je treba urediti **stalno merilno mesto**, ki je dovolj veliko in dostopno ter opremljeno, tako da je meritve mogoče izvajati tehnično ustrezno in brez nevarnosti za izvajalca meritev.

Merilno mesto iz prejšnjega odstavka mora ustrezati standardom iz priloge 2, ki sta sestavni del tega pravilnika.

Standardi iz prejšnjega odstavka se hranijo in so na vpogled v Informacijskem centru Urada Republike Slovenije za standardizacijo in meroslovje.

12. člen

Za vzorčenje, meritev temperature, meritev pH-vrednosti in meritev pretoka ter pripravo homogeniziranega vzorca se uporabljajo **metode, ki so določene s standardi** v prilogi 2 in 3 tega pravilnika.

Za analizo vzorca odpadne vode se uporabljajo metode, ki so določene s standardi v prilogi 3 tega pravilnika. Za analize iz prejšnjega stavka se lahko uporabljajo tudi druge preizkusne metode, če so rezultati validacij teh metod enaki rezultatom validacij metod iz standardov, določenih v prilogi 3 tega pravilnika.

Analiza homogenega vzorca in določitev koncentracije snovi ali skupine snovi v neraztopljeni in raztopljeni obliki sta obvezni za tiste parametre odpadne vode, ki so v prilogi 3 tega pravilnika posebej označeni.

5.6 IZRAČUN LETNE KOLIČINE ODPADNE VODE

13. člen

Če so s predpisi o emisiji snovi in toplote pri odvajanju odpadnih vod iz virov onesnaževanja trajne meritve pretoka odpadne vode posebej predpisane, se letna količina odpadne vode ugotavlja neposredno z meritvami na iztoku, za katerega so s predpisi določene trajne meritve.

Če s predpisi o emisiji snovi in toplote pri odvajanju odpadnih vod iz virov onesnaževanja trajne meritve pretoka odpadne vode niso posebej predpisane, se letna količina odpadne vode ugotavlja posredno iz podatkov:

- o porabi vode,
- o ocenjenem deležu porabljene vode, ki se po uporabi odvaja po obravnavanem iztoku,
- o prostornini izravnalnih bazenov ali prostornini posod pri saržni obdelavi odpadne vode in o pogostosti njihovih praznjenj.

Letna količina odpadne vode se ugotavlja za koledarsko leto.

5.7 EVIDENTIRANJE IN SPOROČANJE PODATKOV

14. člen

O opravljenih prvih meritvah mora njihov izvajalec izdelati poročilo.

Poročilo iz prejšnjega odstavka mora vsebovati podatke o:

- izvajalcu monitoringa,
- zavezancu in njegovi dejavnosti,
- glavnih tehničnih značilnostih vira onesnaževanja ali komunalne ali skupne čistilne naprave,
- namenu in vrsti meritev ter o obsegu osnovnih in dodatnih parametrov odpadne vode,
- mestu in času vzorčenja in meritev,
- vremenskih razmerah in količini odpadne vode med vzorčenjem,
- uporabljenih merilnih metodah in merilni opremi,
- rezultatih vsake posamezne meritve oziroma izračuna iz 4. člena tega pravilnika,
- vrednotenju izmerjene emisije glede na predpisane mejne vrednosti,
- oceni letne obremenitve zaradi odvajanja odpadne vode, izražene v enotah obremenitve skladno z določbami predpisa o taksi za obremenjevanje vode, ali o oceni letnega povprečja učinka čiščenja, če gre za komunalno ali skupno čistilno napravo.

Poročilo o prvih meritvah mora zavezanec predložiti ministrstvu 30 dni po opravljenih meritvah.

Če je bilo za vir onesnaževanja ali čistilno napravo izdano okoljevarstveno soglasje, mora zavezanec poročilu iz prejšnjega odstavka priložiti predlog programa emisijskega monitoringa.

15. člen

O občasnih ali trajnih meritvah mora zavezanec za vsako koledarsko leto izdelati poročilo.

Poročilo iz prejšnjega odstavka mora vsebovati podatke, določene v drugem odstavku prejšnjega člena, s tem da oceno iz zadnje alinee nadomesti izračun letne obremenitve zaradi odvajanja odpadne vode ali izračun letnega povprečja učinka čiščenja, če gre za komunalno ali skupno čistilno napravo.

Poročilo iz prvega odstavka tega člena mora zavezanec v obliki, ki jo predpiše minister, pristojen za okolje, predložiti ministrstvu vsako leto do 31. marca za preteklo leto.

16. člen

Poročilo iz 14. člena tega pravilnika in poročilo iz prejšnjega člena mora zavezanec hraniti najmanj pet let.

5.8 POGOJI, KI JIH MORA IZPOLNJEVATI OSEBA, KI IZVAJA PRVE MERITVE ALI EMISIJSKI MONITORING

17. člen

Zavezanec, ki izvaja prve meritve ali emisijski monitoring sam, ali oseba, ki izvaja prve meritve ali emisijski monitoring za zavezanca, mora za to dejavnost imeti **pooblastilo ministrstva** (v nadaljnjem besedilu: pooblastilo).

Pooblastilo je dokument, s katerim se pravni ali fizični osebi prizna upravičenost za izvajanje prvih meritev in emisijskega monitoringa.

Ministrstvo da pooblastilo v obsegu, za katerega zavezanec ali oseba iz prvega odstavka tega člena zaprosi glede na vrsto, področje in obseg izvajanja prvih meritev ali emisijskega monitoringa.

18. člen

Zavezanec ali oseba iz prvega odstavka prejšnjega člena mora za pridobitev pooblastila izpolnjevati naslednje pogoje:

1. da je gospodarska družba, zavod ali samostojni podjetnik posameznik,
2. da ima sedež v Republiki Sloveniji,

3. da ima akreditacijo nacionalne akreditacijske službe za izvajanje preskušanja po metodah, ki jih določa 12. člen tega pravilnika, v obsegu, za katerega prosi za pooblastilo.

19. člen

Zavezanec ali oseba iz 17. člena tega pravilnika dobi pooblastilo na podlagi **vloge pri ministrstvu**.

Vloga iz prejšnjega odstavka mora vsebovati podatke o prosilcu za pooblastilo in navedbo o vrsti, področju in obsegu izvajanja prvih meritev ali emisijskega monitoringa, za katero prosilec želi pooblastilo. Vlogi mora biti priložena akreditacijska listina s prilogami, iz katerih je razviden obseg akreditacije.

20. člen

Zavezancu ali osebi iz prvega odstavka 17. člena tega pravilnika se lahko izda pooblastilo za največ šest let. Pooblastilo se obnovi na podlagi vloge prosilca, če izpolnjuje pogoje, določene v 18. členu tega pravilnika.

21. člen

Ministrstvo lahko zavezancu ali osebi iz 17. člena tega pravilnika odvzame pooblastilo pred iztekom njegove veljavnosti:

1. če ne izpolnjuje več pogojev iz 18. člena tega pravilnika ali
2. na podlagi ocene, ki jo kot podlago za odvzem pooblastila izdela izvajalec javne službe za preverjanje kakovosti monitoringa stanja okolja.

22. člen

Za potrebe izvajanja prvih meritev ali emisijskega monitoringa za zavezance po drugih osebah, ministrstvo vodi seznam pooblaščenih oseb iz 17. člena tega pravilnika.

Seznam pooblaščenih oseb iz prejšnjega odstavka vsebuje naslednje podatke:

1. ime in sedež osebe,
2. o vrsti, področju in obsegu izvajanja prvih meritev ali emisijskega monitoringa, za katero ima pooblastilo

5.9 PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

23. člen

Ne glede na določbe 18. člena tega pravilnika lahko zavezanec ali oseba iz 17. člena tega pravilnika dobi pooblastilo do 31. decembra 2000 tudi, če izpolnjuje naslednje pogoje:

1. da je gospodarska družba, zavod ali samostojni podjetnik posameznik,
2. da ima sedež v Republiki Sloveniji,
3. da ima ustrezno število tehnično in poklicno usposobljenih delavcev z ustrezno izobrazbo in izkušnjami za izvajanje meritev odpadnih vod po metodah, ki jih določa 12. člen tega pravilnika,
4. da ima preizkusno in merilno opremo, potrebno za izvajanje meritev iz prejšnje točke, ali pogodbo o sodelovanju z laboratorijem, usposobljenim in opremljenim za izvajanje meritev iz prejšnje točke.

Izpolnjevanje pogojev, ki so določeni s 3. in 4. točko prejšnjega odstavka, preverja ministrstvo v sodelovanju z Uradom Republike Slovenije za standardizacijo in meroslovje.

24. člen

Pravne osebe, ki so pridobile atest za analizne postopke na podlagi 63. člena zakona o vodah (Uradni list SRS, št. 38/81, 29/86 in Uradni list RS, št. 15/91-I), lahko opravljajo prve meritve in emisijski monitoring na podlagi tega atesta do 31. decembra 1996.

25. člen

Z dnem uveljavitve tega pravilnika preneha veljati strokovno navodilo o metodologiji za preiskavo kakovostnih in količinskih sprememb odpadnih voda (Uradni list RS, št. 4/85).

26. člen

Ta pravilnik začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

6 PRAVILNIKA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH

1. Pravilnik o spremembah in dopolnitvah pravilnika o prvih meritvah in obratovalnem monitoringu odpadnih vod ter pogojih za njegovo izvajanje (Ur.l. RS, št. 29/2000)

Pravilnik o spremembah in dopolnitvah pravilnika o prvih meritvah in obratovalnem monitoringu odpadnih vod ter pogojih za njegovo izvajanje (Ur.l. RS, št. 29/2000) vsebuje priloge:

- PRILOGA 2: Standardi za izvajanje monitoringa odpadnih vod
- PRILOGA 3: Standardi za izvajanje monitoringa odpadnih vod

Na podlagi 70. in 71. člena zakona o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 32/93 in 1/96) ga izdaja minister za okolje in prostor.

1. člen

V pravilniku o prvih meritvah in obratovalnem monitoringu odpadnih vod ter o pogojih za njegovo izvajanje (Uradni list RS, št. 35/96) se v prvem stavku četrtega odstavka 6. člena besedilo »Tabele 1 iz 7. člena« nadomesti z besedilom »Tabele 1 iz 8. člena« in besedilo »Tabele 2 iz 7. člena« v petem odstavku 6. člena z besedilom iz »Tabele 2 iz 8. člena«.

2. člen

Tabela 1 iz 8. člena se spremeni tako, da se nova tabela glasi:

»Tabela 1: Pogostost meritev in čas vzorčenja za komunalne in skupne čistilne naprave«.

Zmogljivost komunalne ali skupne čistilne naprave, izražena v populacijskih ekvivalentih PE	Letna pogostost meritev (št. meritev na leto)	Čas vzorčenja reprezentativnega vzorca (ure)
< 50	1	2
>= 50 < 200	2	2
>= 200 < 2.000	2	6
>= 2.000 < 10.000	1. leto obratovanja 12, vsako nadaljnje leto 4	24
>= 10.000 < 50.000	12	24
>= 50.000	24	24

3. člen

V petem odstavku 8. člena se drugi stavek črta.

4. člen

Besedilo 23. člena se spremeni tako, da se glasi:

»Ne glede na določbe 18. člena tega pravilnika lahko zavezanec ali oseba iz 17. člena tega pravilnika dobi pooblastilo do 31. decembra 2004 tudi, če izpolnjuje naslednje pogoje:

1. da je gospodarska družba, zavod ali samostojni podjetnik posameznik,
2. da ima sedež v Republiki Sloveniji,
3. da ima ustrezno število tehnično in poklicno usposobljenih delavcev z ustrezno izobrazbo in izkušnjami za izvajanje meritev odpadnih vod po metodah, ki jih določa 12. člen tega pravilnika,
4. da ima preizkusno in merilno opremo za izvajanje meritev iz prejšnje točke in
5. da je v obdobju zadnjih dveh let s sodelovanjem na mednarodnem medlaboratorijskem primerjalnem preskušanju za meritve parametrov, za katere

zaproša za pooblastilo, ali s sodelovanjem na medlaboratorijskem primerjalnem preskušanju, ki ga za namen pridobivanja pooblastil po tem pravilniku organizira ministrstvo, izkazal usposobljenost za izvajanje meritev po metodah iz 12. člena tega pravilnika.

Izpolnjevanje pogojev, ki so določeni s 3., 4. in 5. točko prejšnjega odstavka, preverja ministrstvo v sodelovanju z nacionalno akreditacijsko službo Republike Slovenije.«

5. člen

Prilogi 2 in 3 pravilnika se nadomestita s prilogama 2 in 3, ki sta v prilogi, ki je sestavni del tega pravilnika.

6. člen

Ta pravilnik začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

2. Pravilnik o spremembah in dopolnitvah pravilnika o prvih meritvah in obratovalnem monitoringu odpadnih vod ter o pogojih za njegovo izvajanje (Ur.l. RS, št. 106/2001)

Pravilnik o spremembah in dopolnitvah pravilnika o prvih meritvah in obratovalnem monitoringu odpadnih vod ter o pogojih za njegovo izvajanje (Ur.l. RS, št. 106/2001) vsebuje priloge:

- PRILOGA 1: Viri osnaževanja, za katere so določeni dodatni parametri v tabeli te priloge; tabela – dodatni parametri glede na posamezne vire onesnaževanja
- PRILOGA 2: Standardi za izvajanje monitoringa odpadnih vod
- PRILOGA 3: Standardi za izvajanje monitoringa odpadnih vod

Na podlagi drugega odstavka 70. in 71. člena zakona o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 32/93, 1/96, 9/99 – odl. US, 56/99 – zakon o ohranjanju narave, 22/00 – zakon o javnih skladih) ga izdaja minister za okolje in prostor.

1. člen

V pravilniku o prvih meritvah in obratovalnem monitoringu odpadnih vod ter o pogojih za njegovo izvajanje (Uradni list RS, št. 35/96 in 29/00) se v 5. členu peti, šesti in sedmi odstavek spremenijo, tako da se glasijo:

»Dodatni parametri odpadne vode iz prvega odstavka tega člena za tehnološko odpadno vodo iz virov onesnaževanja so:

- parametri odpadne vode, za katere poseben predpis o emisiji snovi pri odvajanju odpadnih vod določa mejne vrednosti, in

- parametri, ki niso parametri iz prejšnje alineje, vendar so ti parametri za posamezni vir onesnaževanja določeni v prilogi 1, ki je sestavni del tega pravilnika.

Za vir onesnaževanja, za katerega ni posebnega predpisa o emisiji snovi pri odvajanju odpadnih vod in ni vir onesnaževanja iz priloge 1 tega pravilnika, dodatne parametre odpadne vode iz prvega odstavka tega člena določi izvajalec meritev na podlagi analize tehnološkega procesa, ki povzroča onesnaženost odpadne vode.

Za vir onesnaževanja, kjer nastajajo le hladilne vode, ki ne vsebujejo nevarnih snovi in ni vir onesnaževanja iz predpisa o emisiji snovi pri odvajanju odpadnih vod iz naprav za hlajenje ter naprav za proizvodnjo pare ali vroče vode, se pri prvih meritvah izvedejo samo meritve temperature ne glede na to, ali se hladilna voda odvaja v kanalizacijo ali neposredno v vode.«.

2. člen

V 8. členu se v četrtem odstavku doda drugi stavek, ki se glasi:

»Če komunalna ali skupna čistilna naprava z zmogljivostjo od 2.000 do 10.000 PE čezmerno obremenjuje okolje, je letna pogostost meritev 12.«.

3. člen

Priloge 1, 2 in 3 pravilnika se nadomestijo s prilogami 1, 2 in 3, ki so v prilogi, ki je sestavni del tega pravilnika.

4. člen

Ta pravilnik začne veljati 1. januarja 2002.

7 ZAKLJUČEK

Zaščita vodnih virov je ena najpomembnejših nalog sodobne družbe, zato ni čudno, da je to hkrati tudi ena pomembnejših vsebin Nacionalnega programa varstva okolja RS.

Odpadki in odpadne vode imajo v zavesti večine prebivalstva in tudi v delu trgovine, industrije in storitvenih dejavnosti drugačno vrednost kot na primer gradnja cest ali stanovanj. Medtem, ko omenjene pridobitve pojmuje kot nekaj, kar koristi vsem, pa so odpadki tisto, kar povzroča težave in nepotrebne stroške. Večina uporabnikov komunalnih storitev še vedno misli, da je s tem, ko odvržejo smeti v najbližji zabojnik, zanje problem odpravljen, medtem ko naj za vse drugo poskrbi država. Naša država je zdaj na področju ravnanja z odpadki na stopnji razvoja, kakršno so v razvitih evropskih državah imeli pred dvema desetletjema. V večini evropskih držav je onesnaževanje obdavčeno. V Sloveniji so začeli obdavčevati posamezne vrste onesnaževanja: organsko onesnaževanje, onesnaževanje s težkimi kovinami, v prihodnosti pa se bo plačevalo tudi obremenjevanje s halogenimi, fosforjevimi in dušikovimi spojinami v odpadnih vodah. Ker je vse povezano z denarjem, se bodo morale tovarne prilagoditi razmeram in začeti preurejati proizvodno in po potrebi graditi čistilne naprave v okviru tovarn, ali pa se bodo dogovarjale za skupne čistilne naprave.

Rast števila prebivalstva, hiter razvoj industrije ter odnos do bivalnega okolja so največ prispevali k ogroženosti našega ekosistema. Vse to je privedlo do razumevanja problematike in organiziranega znanstvenega pristopa k varovanju okolja.

Zaščite vodnih virov ni mogoče učinkovito izvajati, če nismo predhodno določili in ovrednotili virov onesnaženja ter ukrepali v smeri njihovega zmanjševanja. Upravljalca čistilne naprave je torej v skladu s Pravilnikom (RS 35/96) dolžan izvajati prve meritve in obratovalni monitoring odpadnih vod.

Ker pa je investicija za izgradnjo čistilne naprave za večino investorjev prevelik zalogaj, kakor je tudi samo upravljanje in s tem povezani obratovalni stroški, je potrebno poiskati čimbolj optimalno rešitev, ki bo ustrezala slovenski in evropski zakonodaji o izpustu v vodotoke, zniževala stroške na minimum in da bo to trajna rešitev.

8 LITERATURA

- 1) <http://www.uradni-list.si/1/objava.jsp?urlid=199635&stevilka=2299>
- 2) <http://www.uradni-list.si/1/objava.jsp?urlid=200029&stevilka=1313>
- 3) <http://www.uradni-list.si/1/objava.jsp?urlid=2001106&stevilka=5150>
- 4) http://www.arso.gov.si/onesnazevanje_voda/news.php
- 5) <http://www.gov.si/mop/index.htm>
- 6) <http://www.erevir.com/Moduli/Clanki/Clanek.aspx?ModulID=5&KategorijaID=53&ClanekID=73>